

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Zadnja dvanajstina.

(Govor posl. sodr. Etolina Kristana v Narodni skupščini dne 30. junija 1922).

(Dalje.)

Gospodje, to naše delo je pogostoma brezuspešno in vidimo, da se niti v politiki, niti v gospodarstvu, niti v socialnih vprašanjih, niti v prosvetnih vprašanjih nič ne obrača na bolje. Ko se je ustvarjala ta država, v prvem momentu, ko je bilo vse kakor v nekakšnem deliriju, so obljubovali hribe in doline, začele so se ustvarjati vsakovrstne institucije, o katerih je že takrat bil opravičen dvom, ali se bodo mogle vzdržati ali ne, tako kakor so bile obljubljene in zasnovane. Nenadoma smo imeli celo vrsto vseučilišč, fakultet in različnih visokih zavodov. Toda, gospodje, nič ni slabšega, kakor če se predaleč zaletite, pa morate potem nazadovati. Danes hočete na vseh koncih in krajih restringirati take zavode. Podal vam bom več podrobnosti, kadar pride na vrsto proračun. Toda, kakor menda tudi sami dobro veste, prihajajo vsak dan delegacije iz Zagreba, iz Ljubljane itd.. Odpravljajo se semestri, obrezujejo se fakultete, onemogočuje se dijakom, da bi dovršili svoje študije tam, kjer so jih začeli, v mnogih slučajih se jim dokončanje študij sploh onemogočuje. Gospodje, ko ste jim dali obljube, pa jih ne izpolnjujete, ali pa celo jemljete, kar je že obstajalo, ne morete pričakovati nič drugega, kakor da mislijo, da so prepričani, da jim sedaj iz politične mrznje in s slabim namenom jemljete, do česar ste jim že dali pravico. Profesorjem se ne izplačujejo honorarji, na tedaj ne morejo poučevati na šolah, na katerih bi bili zavezani. Naravno je torej, da ne trpe le profesorji, ampak tudi dijaki, ki naj bi slušali te profesorje. Tako se ne godi le na zavodih, ki so podrejeni ministrstvu prosvete, ampak tudi na tistih, ki spadajo v kompetenco ministrstva za trgovino in industrijo.

Gospodje, na socialnem polju se nič ne pomakne naprej, tudi tukaj se opaža zastoj, ki prehaja v mnogih slučajih že v reakcijo. Izredno karakteristično je to, da visi nad ministrstvom za socialno politiko vedno Damoklejev meč. Kadarkoli se pojavi tukaj v skupščini ali pa v vladi kakšna kriza, prihaja takoj vprašanje obstanka ministrstva za socialno politiko na dnevni red.

Gospodje, kot socialist gotovo ne morem pričakovati od katerekoli meščanske institucije kdove kakšnih uspehov, toda v tej skupščini sem že dostikrat razložil, da je naša stranka, dasi ima končni cilj povsem različen od vseh teženj buržoaznih strank, vendar realna stranka, ki se nikdar ne postavlja na znano stališče »vse ali pa nič«. Naša stranka je bila vedno pripravljena s svojim delom pomagati, da se zboljšajo razmere v tej državi. Toda to delo ne dobiva odmeva od strani

vlade, in ker vlada ni naklonjena socialnemu napredku, mu tudi stranke večine ne smejo biti naklonjene... (Dr. Slavko Šečerov: Kdo je dal zakon o zaščiti in o zavarovanju delavcev?) Bilo bi bolje, če gospod dr. Šečerov ne bi citiral zakonov o zaščiti in o zavarovanju delavcev. (Dr. Šečerov: Ali so ga odglasovali vaši ali naši?)

Gospodje, vi dobro veste, kaj se je godilo s tema zakonoma. (Dr. Šečerov: Sedaj je zakon in vseeno je, kaj je bilo z njim.) Ni vseeno, gospodje! Vi lahko napišete najlepši naslov na papir, pa ven-

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravljalstvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-1.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 1.959.

Stane mesečno 10 Din, za inozemstvo 20 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 80 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštine proste.

dar lahko spravite pod naslov vsakovrstne reakcionarne določbe. Le pogledite podrobnosti tega zakona! (Medklic iz centra: Ali je kak zakon dovršen?) Jaz ne govorim o dovršenih zakonih, toda vi sami veste, da so bili zakoni, ko so prišli iz sekcije odnosno iz pododbora, mnogo boljši, kakor pa so bili sprejeti v Zakonodajnem odboru in v skupščini. (Dr. Šečerov: Vse je relativno.) Naravno, vse je relativno to je stara reč. Le da zaradi tega ne bi bilo treba, da prinašate najslabše, kar morete, pa se potem pozivate na relativnost. Relativno je tudi to, da je dr. Šečerov izredno dober poročevalec. (Dr. Ivanič: Sedaj ste ga udarili! — Dr. Šečerov: Vi pa molčite, vi skupščinska baba!)

(Konec prih.)

Proletarci vseh dežel združite se!

ZDRUŽENE RAZREDNE DELAVSKE ORGANIZACIJE V CELJU

vabijo na

I. vsedelavski zlet 1922 v Celju

ki se vrši

v nedeljo, dne 6. avgusta

Spored:

Dopoldne:

1. Od 7.—8. ure sprejem gostov na kolodvoru.
2. Po sprejemu obhod po mestu.
3. Ob 9. uri slavnostni shod v dvorani hotela »Union«.
4. Od 10. do 12. ure ogledovanje mesta; od 11. do 12. koncert v parku. — Po koncertu kosilo v skupinah.

Popoldne:

1. Ob pol 2. uri zbirališče na glaziji.
2. Ob 2. uri odhod na Teharje.
3. Na Teharjih, ki so 20 minut iz Celja oddaljene, in v krasni legi, bo ljudska veselica, javna telovadba jednot iz Jesenic in Maribora in vsakovrstna druga zabava.

Sodeluje polnoštevilna rudarska godba iz Trbovelj.

OKROŽNICA.

Posebna navodila za I. vsedelavski zlet 1922 v Celju.

Vse udeležence in organizacije pozivljamo, da se držijo delavske discipline, ki je moralično orožje proti buržoaziji.

Da bo delo olajšano, in da bodo gostje res zadovoljni, pa zahtevamo od organizacij in udeležencev sledeče:

1. Do 25. t. m. mora biti zletna pisarna v posesti vseh prijav. Na zamudnike se ne bomo mogli ozirati.

2. Vse one organizacije, ki se bodo prijavile, dobijo za prijavljeno število izletnikov zletne izkaznice. Te izkaznice bodo stale Din 3.50 in bodo nakazilo za polovično vožnjo in prosto vstopnino na vseh celjskih prireditvah. Na podlagi zletne izkaznice, bomo organizirali skupna kosila. Brez izkaznice ne dobi nihče v Celju kosila. Kosila bodo po najnižjih cenah.

3. Vse korporacije, ki pa bodo sodelovale, se morajo prijaviti do 20. t. m. Naznaniti morajo tudi način sodelovanja.

4. Vsi udeleženci bodo razdeljeni po skupinah, katere bo vodil poseben celjski reditelj. Priporočamo vsem organizacijam, da si priskrbijo znake po sokolskem načinu. To bi naj bili mali rdeči trak s črnim napisom kraja, od koder je udeleženec.

5. Bližje organizacije prosimo, da se zleta udeležijo na okrašenih vozovih. Ti vozovi morajo biti do 8. ure zjutraj v Celju pred kolodvorom. Vsaka organizacija, ki bo voz organizirala, naj to do 25. t. m. prijavi.

6. Slabega vremena se izletniki ne smejo ustrašiti, ker je zletni odbor poskrbel zato, da bo prireditev nemoteno uspela tudi v slabem vremenu.

Vse informacije daje in prijave sprejema

Zletna pisarna I. vsedelavskega zleta 1922 v Celju, Vodnikova ulica 3.

Socialist si praviš. Ali bi mogel dati zadovoljiv odgovor na tole vprašanje: »Koliko naročnikov si že pridobil »Napreju«? In koliko članov socialistični stranki? Če si socialist, moraš biti aktiven član socialistične rdeče armade. Če nisi, tedaj ves tvoj socializem ničesar ne izda.

NARODNA SKUPŠČINA.

15. julija. Na današnji seji se je pričela specialna debata o proračunu.

Politične vesti.

+ »Jutro« z dne 16. t. m. poroča, da je komunistična stranka Italije izključila iz svoje stranke primorska komunistična Gustinčiča in Regenta, ker sta se prišla pritoževati v Rim zaradi krivičnega postopanja s Slovenci. Verodostojnost te novice prepuščamo seveda »Jutru«.

+ Vojno ministrstvo je odredilo sporazumno s parlamentarnim odborom za vojaške dopuste, da se prično vojaki izmenoma pošiljati na dopust v svrhu žetve in pospravljanja poljskih pridelkov.

+ Demokrati in minister Pribičević v Slavoniji. 9. t. m. so demokrati zborovali v Okučanih (Slavonija). Na zboru je bil minister Pribičević v spremstvu petih poslancev. Kakor poročajo, so demokrati pristali slaviti zmago demokratskega režima. Slavoloki, možnarji, čestitke, cvetlice, posebni vlak, g. minister Pribičević itd. je dokaz, da ondotno ubogo ljudstvo se ni prišlo do spoznanja, da je današnji režim delo demokratov. Govorila sta minister Pribičević, poslanec, prejšnji ministrski predsednik Črne gore, Andrija Radović, bivši minister, sedaj narodni poslanec dr. Hinko Križman, poslanec iz novopazarskega Sandžaka, Sreten Vukosavljević, poslanec Sumadije dr. Miloš Radosavljević in poslanci Lozo Grujić in dr. B. G. Andjelinović. Ko so se vsi ti gospodje nagovorili je prišel na vrsto samo neki kmet Leontija Vrhovec in potrjeval govore prejšnjih govornikov. Kako krasno je bilo! Zatrjuje v svojem poročilu v hrvaških časopisih »samo en odbornik«, ki je vendar dobil dovoljenje vsteti se na banketu pod mizo, pri kateri je jedel minister Pribičević. Brez komentarja.

+ Izgoni madžarskih državljanov. Zloglasni in zločinski režim madžarske protirevolucije, kateri ni niti za svoje državljane imel nobenih ozirnov, ki je v masah molče in javno klal, obešal in metal v zapore svoje državljane, samo da se ne poruši ali prekucne Hortijev režim, nadaljuje edaj svoje delo nad tujimi državljani, zlasti pa nad Jugoslovani. Madžarski režim tepta mednarodno - pravne obvoze, madžarska vlada preganja v masah naše državljane. To bi naj bilo službeno in polslužbeno poročilo. Ker vsi protesti naše vlade niso zalegli, deluje sedaj belgrajska vlada z isto metodo. Iz Belgrada in Subotice je že izgnana masa madžarskih državljanov s svojimi družinami vred. V Belgradu so se tudi spravili na madžarsko politično emigracijo in delavstvo, od katerega so dober del vrgli v zapore ter jih obvestili, da jih bodo izgnali iz naše države. Jasno je, da se je polotil madžarske emigracije, delavstva in njegovih družin, opravičen strah in panika, ker se jih kar kratkoma hoče izročiti na milost in nemilost madžarski vladi. Sramotno je, da se belgrajska vlada revanšira na tako nesramen način.

+ V Prizrenu je prišlo povodom energičnega pobiranja orožja v krajih, kjer so doma razbojniki, do streljanja, pri katerem je bilo mrtvih okoli 100 ljudi, večja množina pa ranjenih.

+ V Budimpešti je priredila socialistična stranka zborovanje proti draginji. Po zborovanju se je razvil demonstracijski obhod, ki pa ga je policija nasilno razgnala. Več oseb je bilo aretiranih.

+ V Budimpešti se vrši sredi avgusta konferenca nasledstvenih držav, na kateri bodo razpravljali o vrednostnih papirjih, ki so spravljani pri različnih bankah po avstro-ogrskem polomu. Po proračunu strokovnjakov male antante znaša vrednost teh papirjev čez eno milijardo madžarskih kron. Češkoslovaška in Jugoslavija sta se že odzvale vabilu.

+ Na vzpodbudo češkoslovaške-jugoslovanske gospodarske konference prične izhajati v kratkem list za napredek medsebojnih gospodarskih zvez. V najkrajšem času bodo zato osnovali skupno češkoslovaško-jugoslovansko komoro.

+ Komisija za poizvedovanje grozodejstev v Mali Aziji bo sestavljena iz pripadnikov nevtralnih držav, ker imajo zavezniški komisarji polne roke dela zaradi

takozvane orientalske konference, ki jo pripravljajo med zavezniki ter Grki in Turki. Kakor je znano, so Grki in Turki izvršili v Mali Aziji več strahovitih pokolov.

+ V Kremeni je prišlo zopet do hudih izgrediv. Fašisti so vdrli v Delavsko zbornico ter jo razdelali. Naskočili so nato tudi tiskarno socialističnega lista »Echo del Popolo«, katero so tudi razdeljali. Vdrli so končno v prostore neke zadrage in pometali moko in drugo blago na ulico. V mesto so že prispeli močni vojaški oddelki, v Genovi pa so se sestali v Delavsk zbornici zastopniki socialističnih političnih in sindikalnih organizmov, ki so sklenili, da se bodo uprli z vsemi sredstvi eventualnim nadaljnim poizkusom nasilstev od strani fašistov.

+ Na Dunaju so se vršila preteklo soboto velikanska zborovanja socialistične stranke, na katerem so obravnavali položaj nemške republike. Poslanec dr. Otto Bauer se je izrekel za revizijo mirovne pogodbe in pa za priključitev Avstrije k Nemčiji. Govorniki so ostro napadali krščansko-socialistično stranko, ki je na vladi.

+ Rathenauovi morilci so pobegnili in jih policija najbrž ne bo mogla več izslediti. Fischerju in Kernu se je posrečilo priti čez mejo, tako javljajo nemški časopisi.

+ »Vorwärts« priobčuje pismo Karla Kautskyja, v katerem se zahvaljuje za čestitke povodom srečne operacije svojega očesa. Pravi, da z enim očesom sicer ne bo mogel nič več gledati, toda z drugim bo lahko še veliko naredil za enotno fronto vsega svetovnega socialističnega proletariata, ki ne bo smel ostati v defenzivi, temveč bo moral preiti k ofenzivi.

+ V berlinskem državnem zboru so se raznesle vesti o enotnem nastopu vseh meščanskih strank proti enotnemu nastopu socialističnih. V političnih krogih so o tem enotnem meščanskem nastopu precej skeptični.

+ Katastrofalno je vplivalo poročilo, da je zmaga francoska koncepcija v vprašanju nemške odškodnine v komisiji za reparacije. Komisija je zahtevala od Nemčije, da takoj izplača 32.107.397 mark v zlatu. Angleški delegat Sir John Bradbury je odpotoval v London po nova navodila zaradi francoske nepopustljivosti.

+ V Berlinu so sklenile socialistične frakcije neodvisnih, zediniti se s socialističnimi frakcijami k skupnemu delu. V Nemčiji je prišlo na ta način do enotne fronte socialistov.

+ V nemškem državnem zboru je izjavil gospodarski minister dr. Schmidt (socialist), da ga centrum, nemška ljudska stranka in pa demokracija ne bodo nikoli pripravili do tega, da bi bil za odpravo odušnega zakona. Izjavil je, da bo poskušal odušstvo popolnoma zatreti, ker se mora ozirati na obupne tožbe delovnega ljudstva, ki trpi zaradi odušev, ki delujejo celo s 1000% dobička. Socialistične stranke so burno odobravalje njegova izvajanja.

+ Kongres vseh pravoslavskih cerkev se vrši v Carigradu koncem septembra. Na tem kongresu bodo ugotovili program za veliki zbor, ki se je zadnjikrat vršil pred 1200 l. Ruski patriarh Tihon se je izrekel v posebnem pismu proti cefkvenim organizacijam ruskih izselencev, češ, da so v njej črni elementi, ki delujejo proti ruski narodu.

+ »Matin« poroča, da so 10. t. m. razglasili v Moskvi obsodbo proti ruskim socialnim revolucionarjem, izmed katerih so 3 oprostili, 33 pa obsodili na smrt z ustreljenjem. Če je ta vest resnična, potem bo pač še dolgo trajalo predno bo prišlo do sporazuma med zapadnim proletariatom, ki je v ogromni večini in pa med vzhodnim, ki ga predstavlja še vedno v velikem številu nezavedna ruska masa.

+ V poljskem parlamentu je izjavil predsednik poljske socialistične stranke, Barlicky, da vidi v Korfantiyu, ki kandidira za ministrskega predsednika, nesramno izzivanje reakcije. Tudi Rataj, poslanec ljudske stranke se je protivil tej kandidaturi, posebno pa še, ker je porabil Korfantiy erzbergerski propagandni fond v svoje namene.

+ V Parizu je priredila preteklo soboto socialistična stranka zborovanje zoper draginjo. Po zborovanju je prišlo do burnih manifestacij.

+ V Parizu je bilo v nedeljo 16. t. m. velikansko zborovanje socialistične

stranke za svetovni mir, na katerem je govoril med drugimi zastopniki zastopnik angleške delavske stranke, in pa belgijske socialistične stranke. Govorili so Henderson, Vandervelde in Sembat. Podobna zborovanja so se vršila že v Brestu, Toulonu in drugih mestih.

+ Konferenca amsterdamske strokovne internacionale se vrši danes v torek 18. t. m. Na konferenci bodo razpravljali o sredstvih, s katerimi bi preprečili rastočo reakcijo v Nemčiji.

+ Na Angleškem je brezposelnost vedno večja, število tvornic pa se je pomnožilo v prošlem letu za 2650. Splošni položaj je zelo kritičen, vendar pa je angleška delavska stranka pripravljena na vse možnosti.

+ Angleška admiraliteta je zahtevala kredit za ravno tako veliko zračno brodogradnjo, kakor ga ima Amerika. Amerika namerava namreč izdati novih 10 milijonov dolarjev za zgraditev 213 zrakoplovov.

Dnevne vesti.

Ministrstvo narodnega zdravja je službeno obvestilo pokrajinskega namestnika v Ljubljani, da je bolnišnicam v Sloveniji dovoljen za julij t. l. specialen kredit v znesku 750.000 Din, s katerim bo mogoče obdržati obrat v bolnišnicah v polnem obsegu.

V Bohinjski Bistrici je izbruhnil preteklo soboto požar, ki je upepelil 22 hiš in večje število gospodarskih poslopij in pritliklin. Škoda je ogromna, samo pri enem posamezniku znaša okoli 2 milijona kron. Zažgali so seveda otroci.

Na Pragerskem je nastal v sušilnici opekarnice Steinklauber požar, ki je ogrožal vso opekarno. Marljivim gasilcem iz Spodnje Polskave, Cirkovcev, Sikol in Slov. Bistrice se je posrečilo požar lokalizirati. Škoda cenijo na milijon kron.

Pragersko, 17. julija. Na današnjem železničarskem shodu smo po dveh letih prvič zopet videli, da si hočejo železničari pomagati sami, ne pa čakati na pomoč od posameznikov. Udeležba je bila tolikšna, da bo kmalu boljše — če bodo vsi posamezni udeleženci izvrševali svojo dolžnost, kakor so sklenili.

Osješki »Jug« poroča, da so že dovršili obtožnico proti slatinskemu župniku Lesnyju, ki je obtožen občevarjanja z nedorastlimi deklkami, v starosti od 10—16 let. Ta razprava bo najbolj senzacionalna, kar se jih je kdaj vršilo pri osješkem sodišču. Župnik Lesny, ki je star 53 let, je sedaj interniran v osješkem kapucinskem samostanu.

»Udruženje tramvajskih i električnih radnika« v Belgradu se je odločilo, prenehati s 1. avgustom z delom, če jim belgrajska občina do tega časa ne bo povzela plač. Belgrajski časopisi upajo, da bo belgrajska občina ugodila njihovim zahtevam.

V Bečkoretu so stonili v stavko mlinarski delavci, ker niso hoteli ugoditi delodajalci njihovim zahtevam do povišku plač.

Pri Spitalu na Semeringu so neznani zilkovci s pomočjo železniških pragov vrgli iz tira vlak D. št. 109. K sreči ni bil nihče ranjen. Policija je marljivo na delu. Škoda je velika.

V Parizu se vršijo te dni poizkusi novega načina cepjenja koz proti tifusu, koleri in griži. Ta nov način obstoi v tem, da se serum zavziva skozi usta. Mestno da bi se vzbrizgaval v kri. Uspehi dosedanih poizkusov so zelo povoljni. Od 1236 oseb, ki so bile cepljene na ta način, sta dobili samo dve tifus.

Parnik »Milano«, last italijanskega društva »Servizi Marittimi« je trčil na vožnji med Rosetta in Damietto ob grški parnik »Peloponesos«. Potnike so prekrkali na parnik »Scrivia«, oba parnika pa so spravili z vlačilkami v bližnje pristanišče.

Vsem denšnikom. Sodrugi nai nam oproste, ker smo bili zaradi obilice gra-

diva primorani odložiti več člankov. Vsa tvarina pride na vrsto. Želimo, da bi bili sodrugi vedno marljivi tudi v dopisovanju, ker bo list na ta način veliko pridobil na svoji veljavi.

Popravek. V štev. 156. smo objavili, da je Vzajemna zavarovalnica darovala ljubljanskemu gasilnemu in reš. društvu 400 K. Popravljamo to zmoto; darovala je to svoto društvu novinarjev.

Ljubljana.

100% pribitek k gostajšini. Pokrajinska uprava je potrdila sklep občinskega sveta ljubljanskega z dne 30. marca t. l., da pobiraj mestna občina od 1. maja t. l. dalje 100% pribitek na gostajšino. Ta pribitek se steka v poseben fond za zgradbo stanovanjskih hiš.

Spalni vozovi! Pisarna Wagons-lits., Dunajska cesta 31, telefon št. 106, se je preselila iz prizidka Zidarjeve hiše v glavno hišo, ter p. n. potujočemu občinstvu radi vedno naraščajočega prometa priporoča, da si preskrbi prostore nekoliko dni vnaprej. Istotam je predodaja železniških vozovnih kart za tu- in inozemstvo. Vsa pojasnila daje pisarna Wagons-lits. brezplačno.

Občinski davek na nezazidano parcelo. Lastniki takih parcel naj zaradi odmere občinskega davka pošljejo čimprej po potrebne tiskovine v mestno knjigovodstvo.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovencem opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo dne 19. julija t. l. ob 20. v veliki dvorani Mestnega doma. Dnevni red: Novi pravilnik k stanovanjskemu zakonu. Navzočnost članov neobhodno potrebna!

Kopališče v hotelu »Slon« ostane vsled čiščenja kotla od 17.—25. t. m. zaprto.

Se ena pripomba. Prečeli smo: V sobotnem »Napreju« sem bral nojico, ki ostro obsoja nameravano nastanitev novega kinematografa v ljubljanski filharmoniji. Ne zdi se mi pravilno, če kdo zavrže eo ipso stvar, o kateri se nima točnih podatkov. Pisec omenjene notice napada vodstvo filharmonijske družbe menda zato, ker se mu zdi, da kinematograf ne obsega prav tako ene umetnostne stroke, kakor n. pr. gledališče. To je čisto napačno stališče, ki ga zagovarjajo samo ljudje z reakcionarnimi nazori, opravič svojio sodbo na nemoralni pliv, katerega izvršujejo zlasti na mladino slaba kinematografska podjetja. Ljudje pa, ki gledajo preko ozkega domačega plota, vedo, da niso vse slabe in da se je v modernem času kinematografska umetnost že tako razvila, da z lahkoto konkurira, kar se tiče notranje vrednosti, z najresnejšo in da se je v umetnostni kritiki, ki to polje zanemarja. Torej ne smemo odklanjati nameravane ustanovitve novega kinematografa v filharmonski dvorani, če dobimo jamstvo, da bo v umetniškem oziru brezpogojno izvrševalo svojo dolžnost. Če se to zgodi, potem ne moremo govoriti o profanaciji prostora, kateri je v resnici namenjen le neoporečnim prireditvam. Podpirali pa bomo novo akcijo tudi zato, ker je znano, da hoče vodstvo ž. nlo izboljšati obupno finančno stanje ljubljanske filharmonije. Bolje, če si pomaga tako kot na s sredstvih, ki se jih je posluževalo v pretekli sezoni: Takrat smo imeli namreč priliko opazovati, da je oddajalo dvorano v najem v — pisne namene, pa ne morda za kakšne umetniške plesne, temveč za čisto navadno skakanje in vrtenje blaziranih filistrov. Tega ne morem vodstvu odpustiti, čeprav se je izgovarjalo, da bi moralo drugače dvorano tudi za resne prireditve zapreti. Jaz pa mislim, da ne bo noben duhovnik dovolil nobenemu človeku, da pride opravljati svojo telesno potrebo v hram božji, čeprav bi mu nabiralnike še tako napolnil z zvonečimi denarji. Ravnotako ne bomo vzgojili za umetnost dostopnega občinstva, če bomo popuščali in denarju na ljubo spregledovali njegove napake. Denarnih virov si je že treba na drug način polniti — za to ima vendar vodstvo možnost v glavi. Lahko bi še kaj povedal, ampak, ker sem prepričan, da se takšne nerednosti v bodoče ne bodo dogajale, bom molčal.

Celje.

Redna seja občinskega sveta celjskega, dne 13. julija 1922 je bila zelo živahna. Poročilo referenta pravnega odseka se je docela vzelo na znanje in sklepalo po predlogu odseka. Pri referatu o občinskih podjetjih, je občinski svet sklenil pri regulaciji delavskih plač na predlog soodr. Leskoškega, da se izplača vsem delavcem 20% predujem, dokler se ne bo definitivno sklenalo o vložnih zahtevah za zvišanje plač. Pogrebniška tarifa se za 50% zviša. Odsek dobi nalogo, da preskrbi popkopiški red, na podlagi katerega bodo

vsi nedostatki odstranjeni. Po enournem odboru je g. župan prečital dopis od tukajšnjega Sokola, v katerem je bila izražena želja, da bi naj občinski svet v nedeljo 16. julija o priliki župnega izleta v Celju oficijelno pozdravil Sokole. G. župan to toplo priporoča. Dr. Ogrizek, obč. svet. SLS protestira proti temu. Njegov govor je žel mnogo medklice od strani JDS in NSS. Slišalo se je predbacivanje o ogromnih vladnih podporah, ki znašajo milijone: (sedanja vlada Sokolom, in prejšnja Protić-Koroščeva Orlom). Sodr. Koren izjavlja, da se SSJ ne ogreva za ene niti za druge, oni kakor drugi se morejo danes smatrati kot strankarske skupine. Socialisti bomo imeli v nedeljo, dne 6. avgusta vsedelavski zlet v Celje in nam ne bi nikdar prišlo na misel zahtevati od celega obč. zastopa, da nas oficijelno pozdravi: prepričani smo, da bi se nam vsi smejali. (Medklic g. župana: »Oooo! zakaj pa ne?«) Zato ker so naše organizacije socialistične in nočemo, da bi nas Jedsesarji pozdravljali. Imam pa pri tej priliki opozoriti g. župana na nekaj, kar se že danes po celim mestu govori. Naš lokalni list »Nova Doba« piše v zadnjem času v nekem posebnem tonu, in sicer čestokrat čitamo besedo »fašizem«. Naravnost sovraštvo širi napram onim meščanom, ki so v manjšini. Javno razpravljajo po lokalih, da se bo o priliki sokolskega zleta v Celje, razbijalo. Opozarjamo g. župana, da bo skrbel za to, da se ne bo delala nikomur krivica. Zdi se mi, da pomenijo takšne grožnje proti narodni manjšini za nas Slovence velikansko slabost. Narodno vprašanje je po mojem mnenju bilo rešeno za Celje že z narodno revolucijo pri preobratu. Mislim, da se Slovencem ni treba ničesar več bati, zaradi tega pa tudi ni treba širiti sovraštva. Ker smatramo tudi mi Sokole kot strankarske paradne institucije, bomo glasovali proti oficijelnemu sprejemu. G. podžupan Žabkar od NSS hoče v svojem govoru na vsak način prepričati, da je Sokol nestranski in s tem hoče najbrže samega sebe potolažiti, ker je tudi on sam šele pred kratkim oblekel paradno obleko Sokola. V svojem zagovoru Sokolov se je izkazal popolnoma indiferentnega, ker drugače bi kot zagovornik delavskega razreda, kakor se NSS tako rada nazivlja, ne mogel bit slep. Sodr. Leskošek pobija tudi v svojem govoru popolnoma napačne nazore o sedanjem in nekdanjem sokolstvu. Predlog, da se Sokole oficijelno sprejme, je bil sprejet proti glasovom SSJ in SLS. O tej zanimivi seji bomo še poročali.

Vkljub poostrenemu pasjemu kontumacu še vedno divja pasja steklina, tako da je bilo celjsko okrajno glavarstvo primorano razglasiti, da bo dalo pokončati vse pse, če se ne bodo lastniki ravnali po predpisih pasjega zapora.

Maribor.

Pot leta zdravstvene statistike v Mariboru. V prvem letošnjem polletju se je rodilo v mestu 130 dečkov in 114 deklic, v mestni okolici 143 dečkov in 133 deklic. Umrlo je v tem času: v mestu 73 moških, 69 ženskih oseb, v okolici 145 moških, 108 ženskih. Število smrti v okolici pa je zato večje, ker so v njem vštete tudi osebe, umrle v splošni bolnišnici. Zanimiv je ta izvid zavoljotega, ker izhaja iz njega, da je Maribor edino mesto v Jugoslaviji, v katerem se rodi več moških kot pa ženskih. Soditi po njem, so tukajšnje zdravstvene prilike zelo povoljne.

Osebnostna vest. Poročajo, da se je na mariborskih ulicah nenadoma pojavil vaš poseben prijatelj, ljubljanski gledališki intendant n. r. in profesor poleg tega, g. Friderik Juvančič. Kaj da išče tu, tvori dnevno debato mariborskega občinstva. Nam je to vprašanje tudi zagonetka, saj vemo, da pri nas ni gledališča, ki bi se dala s strokovnjakom gospodarjem upropoščati. In

tudi dobri profesorjev nam, bogu bođi hvala, ne manjka. Meja??? Čuhte, vi tam doli v Ljubljani, kaj rečete k temu, da vas gospoda radi ljubljanske gledališke afere pušča popolnoma na miru? Pozdravite g. dr. Mraka in mu recite, naj bi ob priliki dobro požveplal preiskovalne akte — da jih miši ne zgrizejo!

Ministrstvo narodnega zdravja v Belgradu je dr. Franu Toplaku, zdravniku v Mariboru, priznalo naslov specialista za ženske bolezni in porodništvo.

Iz strok. gibanja.

Seja centralnega odbora kovinarjev se vrši v torek, dne 18. t. m. takoj po delu, v društvenih prostorih. — Tajništvo ODK.

Redna seja ljubljanske podružnice kovinarjev, ki bi se imela vršiti v torek, dne 18. t. m. se preloži na četrtek, dne 20. t. m. — Predsednik.

Bjelovar, Stavka pri tvrdki »Smev« traja že peti teden. Borba se vodi zelo ostro in ni izključeno, da bo stavka trajala še nekaj časa. Opozarjamo vse kovinarje in mlinarje, da ne nasedejo inšeratom te tvrdke.

Vestnik Svobode.

Seja odbora ljubljanske podružnice »Svobode« se vrši danes, v torek, 18. t. m. ob 8. zvečer v prostorih centrale v Židovski ulici.

Pozor, člani ljubljanske podružnice »Svobode«! Zaostalo članarino poravnajte lahko vsako sredo in soboto v pisarni osrednjega tajništva »Svobode« v Židovski ulici 1. I. nadstr., kadar je knjižnica odprta. Ob istem času se sprejemajo tudi novi člani.

Povsod, kamor zahajaš, poglej, če imajo socialistično časopisje. Naroča se v Ljubljani, poštni predal 168.

Vrednost denarja, 1 dolar velja 82.50 Din, 1 lira 3.76 Din, 100 avstrijskih kron 28 para, v Carichu velja 100 naših kron 1.52 švic. frankov.

BELGRAJSKO PISMO.

V Belgradu, 14. julija 1922.

(Proračunska debata. — Posojilo. kriza?)

V parlamentu se vrši že skoz mesec dni načelna proračunska debata. To je prvič v naši državi, da se parlament peča z državnim gospodarstvom in zato je umevno, da je ta debata silno dolga — in dolgočasna. Vsi govorniki ponavljajo skor oeno in isto. Kritika vladine politike in njenega gospodarstva — je celo od strani vladinih poslancev — ostra in zaslužena.

Kako je stališče socialističnega kluba do proračuna, je razvidno iz odvojenega mišljenja socialističnega člana finančnega odbora, ki ga je »Napreju« že objavil. Prilicno bomo o tej stvari še poročali.

Socialistični klub je v načelno debato postavil štiri govornike in konstatirati moramo, da so vsi štirje imeli govore, ki so vzbudili občo pozornost. Niso bili samo ponavljanje obrablenih kritičnih fraz, ampak stvarni govori, kot se jih v naši zbornici malo sliši.

Sodrug E. Kristan je kritiziral vladno politiko na podlagi konkretnih slučajev, potem ko je poprei krasno razvil nekaj socialističnih misli o kapitalističnem in socialističnem društvu obč.

Sodrug Brkić se je bavil v prvem delu govora z političnimi razmerami v Vojvodini, ki so nezaslišano gaženje najprimitivnejših človeških in državljskih pravic, v drugem pa je podvrgel proračun kritiki s stališča varovanja delavskih in ljudskih koristi napram izdatkom za vojsko, dvor itd.

Sodrug dr. Sekulić se je bavil v glavnem s pravosodnimi razmerami, ter je navedel celo vrsto slučajev sodne korupcije v Vojvodini, ki so vzbudili v parlamentu naravnost senzacijo.

